

VERTAALOPLEIDINGEN IN NEDERLAND

WIE ZIJN ONZE TOEKOMSTIGE COLLEGA-VERTALERS?

TEKST VERA VERKOOIJEN EN CHRISTY DE BACK

Dit is het tweede deel in de serie over vertaalopleidingen in Nederland. Ook dit keer komen weer een student en een docent aan het woord, net als in het vorige nummer van de Linguaan over de ITV Hogeschool.

Dit keer is de Universiteit Leiden aan de beurt. De minor Vertalen bestaat uit 4 vakken verdeeld over 2 semesters en is bedoeld voor derdejaars bachelorstudenten van allerlei studierichtingen. Een minor is een samenhangend pakket van vakken. Er zijn meer dan 50 minoren aan de Universiteit Leiden waar studenten uit kunnen kiezen.

De minor Vertalen ziet er zo uit:

Semester 1:

Inleiding Vertaalwetenschap
Vertalen Engels - Nederlands

Semester 2:

Cultuurkunde voor vertalers
Vertalen Nederlands - Engels

STUDENT AAN DE UNIVERSITEIT LEIDEN VERA VERKOOIJEN DEED HET AFGELOPEN STUDIE- JAAR DEZE MINOR

Vera Verkooijen: "In eerste instantie had ik niet verwacht bij de minor Vertalen terecht te komen. Mijn hoofdvak is Archeologie en met tekst werken ligt daar toch vrij ver vanaf. Toch heb ik van jongs af aan een voorkeur gehad voor de Engelse taal en dat uitte zich ook op de middelbare school al bij het vak Engels, waar ik een geavanceerder niveau kon volgen dan veel van mijn klasgenoten. Toen ik de moge-

lijkheid kreeg een minor te kiezen, viel mijn oog dus ook vrij snel op de minor Vertalen."

'Hoe vertaal je jurisprudentie?'

"Bij het bekijken van het vakkenpakket op de site van de Universiteit Leiden, herinnerde ik me een vraag die mijn beste vriendin, die de minor een jaar eerder had gedaan, mij had gesteld. 'Bij het tentamen moesten we het juiste woord gaan bedenken voor jurisprudentie, zou jij dat leuk vinden?' Ze zei het licht sceptisch, alsof ze verwachtte dat ik het niet leuk zou vinden, maar ik werd dolenthousiast. Natuurlijk vond ik dat leuk! Zo kwam ik dus terecht bij een minor die ik aan het begin van mijn studie nooit verwacht had te gaan doen."

De vier vakken van deze minor

"Deze minor bestaat uit vier vakken, twee in elk semester. In het eerste semester word je onderworpen aan het vak Inleiding Vertaalwetenschap, in dit vak leer je over de verschillende kijken op vertalen. Namen als Vinay, Darbelnet en House komen naar voren en in het tentamen word je gevraagd om verschillende leren uit te leggen.

Als je een opleiding Engels doet, denk je misschien niet veel aan dit vak te hebben. **Ik ben het daar niet mee eens.**

Vera Verkooijen

Dit vak heeft nog niet veel met vertalen te maken, maar is een goede toevoeging als je geïnteresseerd bent in de achtergrond van vertalen. Je leert hoe de kunst van vertalen is veranderd gedurende de jaren en hoe mensen vroeger met taal om gingen.”

Nadenken over taal op een niveau dat ik nog niet eerder had bereikt

“In het vak Vertaalwetenschap wordt ook vaak verwezen naar het werkcollege Vertalen Engels - Nederlands, waar je tegelijkertijd mee bezig bent. Nu moet ik toegeven dat je, als je een opleiding Engels doet, misschien denkt niet veel aan dit vak te hebben. Ik ben het daar niet mee eens. Het vak leert je omgaan met taal en vooral ook nadenken over taal op een niveau dat ik nog niet eerder had bereikt. Dit gaat door in het tweede semester bij het vak Vertalen Nederlands - Engels. Naast dit vak vindt er nog een laatste vak plaats, dat voor mij toch echt mijn favoriete vak was van het jaar: Cultuurkunde voor vertalers.”

Mijn favoriete vak: cultuurkunde voor vertalers

“Met mijn achtergrond, waaronder een aantal korte archeologische

stages in verschillende plekken in Nederland en Italië en een langere archeologische stage van twee maanden in Nicaragua, heb ik veel te maken gekregen met verschillende culturen. In Nederland gebeurde dat met name indirect door het onderzoek van verschillende culturen uit verschillende tijden; in Italië en Nicaragua was dit iets directer door de directe omgeving en het grote internationale team waarin ik werkte. Ook ben ik lid van de culturele studentenvereniging van Leiden, A.S.V. Prometheus, waar ik mij meer kan verdiepen in verschillende aspecten van cultuur. Het vak cultuurkunde sloot dus naadloos aan op mijn interesse in cultuur, maar gaf mij vooral een volledig nieuwe kijk op het onderwerp. Elke week wordt er een ander aspect uit de Amerikaanse, Engelse en Nederlandse cultuur belicht en probeer je via taal een toenadering te zoeken op deze culturen. Bij dit vak kom je er dan dus eindelijk ook achter hoe je jurisprudentie precies vertaalt! Daarnaast komen er nog veel meer onderwerpen en woorden aan bod.”

Een vernieuwde kijk op de wereld

“Deze minor is erg leuk, laagdrempelig en geeft je een goed inzicht in wat

vertalen nu precies inhoudt. Ik heb leren omgaan met taal, doelgroepen en redactiewerk en vond het contact met de docenten erg fijn en persoonlijk. Welke kant ik ook op ga in de toekomst, ik weet dat ik met een positief gevoel en een vernieuwde kijk op de wereld kan terugdenken aan deze minor.”

DOCENT AAN DE UNIVERSITEIT LEIDEN

Universitair docenten Katinka Zeven, Tony Foster en Lettie Dorst verzorgen de vakken van deze vertaalopleiding. Er is overigens ook een Masteropleiding Vertalen in Leiden – Translation in Theory and Practice – maar dit artikel gaat alleen over de minor.

Een praktisch vak in een wetenschappelijke omgeving

De vakken Vertalen Engels - Nederlands en Vertalen Nederlands - Engels worden gegeven door Christy de Back: “Het trainen van een praktische vaardigheid in een wetenschappelijke omgeving past goed bij mij. Het is fascinerend en uitdagend.”

Extra dimensie in mijn werk

“Als zelfstandig tolk-vertaler en taaltrainer Engels ervaar ik het geven van deze werkcolleges als een extra dimensie in mijn werk. Met jonge mensen werken, vakkennis en praktijkervaring delen, leren van en met elkaar, studenten begeleiden en zien hoe zij zich ontwikkelen tijdens deze semesters van twee keer 13 weken is heel waardevol. Ik hou van mijn vak. Vertalen is een prachtig creatief ambacht. De kracht van taal en communicatie blijft fascineren.

Ik vind het geweldig om die liefde voor het vak te kunnen delen met de volgende generatie vertalers.”

[Lees verder >](#)

Hoe we werken

“Dankzij alle werkcolleges, de presentaties van studenten zelf, het uitstekende boek Van Tekst naar Tekst: Taal- en Vertaalvaardigheid Engels van Lettie Dorst, Bert Weltens en Mike Hannay en door de wekelijkse vertaalopdrachten die de studenten doen, de vele handouts en voorbeelden uit de praktijk, leren ze enorm veel in korte tijd.”

Vakinhoudelijk

“Tijdens de werkcolleges besteed ik aandacht aan allerlei aspecten van vertalen. Niet alleen grammatica, stijl en woordenschat (collocations en idioms) maar juist ook de vaardigheden tekstschrijven en redigeren. Zodat de vertaling lekker leest en geschikt is voor de doelgroep. En we bespreken bijvoorbeeld vaak de vraag: hoeveel vrijheid moet je nemen als vertaler?”

Ik probeer iedere student een aantal verbeterpunten mee te geven, hoe goed ze soms ook al zijn.

Afwisselend en veelzijdig

“Allerlei genres komen aan bod, van culinaire recepten tot zakelijke brieven. Van curriculum vitae tot reclame. De teksten die we vertalen zijn dus heel divers en afwisselend, en ook de studenten zelf. Ze hebben diverse achtergronden en nationaliteiten. Ze doen verschillende studies, zoals Koreaans, Biologie, Engels of Archeologie (zoals bijvoorbeeld de studente Vera Verkooijen die in dit artikel aan het woord is). Deze minor is voor hen een keuzevak, en dat maakt hen extra gemotiveerd. Eén van de redenen dat dit werk zo uitdagend is voor de docent is de verschillende niveaus taalvaardigheid en Nederlands en Engels en vertaalvaardigheid van de studenten.”

Christy de Back

Fotograaf: BLINKfotografie

Wat is een goede vertaling?

“Het beoordelen van vertalingen is ook uitdagend als docent. Ik probeer iedere student een aantal verbeterpunten mee te geven, hoe goed ze soms ook al zijn. Door het bespreken van goede voorbeelden tijdens de werkcolleges leren ze van elkaar hoe het ook anders en nóg beter kan.

Soms vinden studenten het lastig dat er niet slechts een goed antwoord is. ‘Dit kan ook, en dat mag ook, oh ja en dat is ook een optie. Maar dat niet, en dat woord ook niet omdat...’ We spreken over connotaties, over doelgroepen, over het doel van de tekst. Over effectiveness, accuracy en flow.”

De kracht van samenwerken in een groep

“En door iedere week samen te werken aan een korte vertaling, komen we met een groep van gemiddeld 15 studenten tot een scala aan oplossingen van vertaalproblemen. Een lastige zin of onvertaalbaar woord kan in een enthousiaste groep actieve studenten tot prachtige en creatieve vertalingen leiden. Niet één, niet twee maar wel zes briljante oplossingen! Wat een rijkdom aan vondsten. Heel bijzonder om dit proces als docent te begeleiden. En

de kritische vragen en intelligente opmerkingen van de studenten houden me scherp!”

Oproep!

Wilt u ook een vertaalopleiding onder de aandacht van alle NGTV-leden brengen? Omdat u daar zelf lesgeeft of daar student bent of bent geweest? Schrijf een artikel voor deze serie en stuur dit naar info@christydeback.nl.

Christy de Back

Christy de Back is zelfstandig ondernemer en vertaalster Engels, notaristolk en taaltrainer Engels. Ze geeft werkcolleges aan de LEI en de EUR en Business English bij Fox-IT in Delft. Samen met een team van ervaren freelance vertalers werkt ze voor ongeveer 30 opdrachtgevers in allerlei sectoren. Christy de Back Taalprofessionals, www.christydeback.nl.